

Notat

OPPDRAAG	Comrod næringspark Tau	DOKUMENTKODE	10261089-01-RIM-NOT-001
EMNE	Kartlegging av naturmangfold	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAAGSGIVER	JOB Arkitekter AS	OPPDRAAGSLEDER	Marita Ballestad
KONTAKTPERSON	Jørgen Jørgensen Eldøy	UTARBEIDET AV	Birgit Solberg
KOPI		ANSVARLIG ENHET	Seksjon Miljørådgivning 10232013

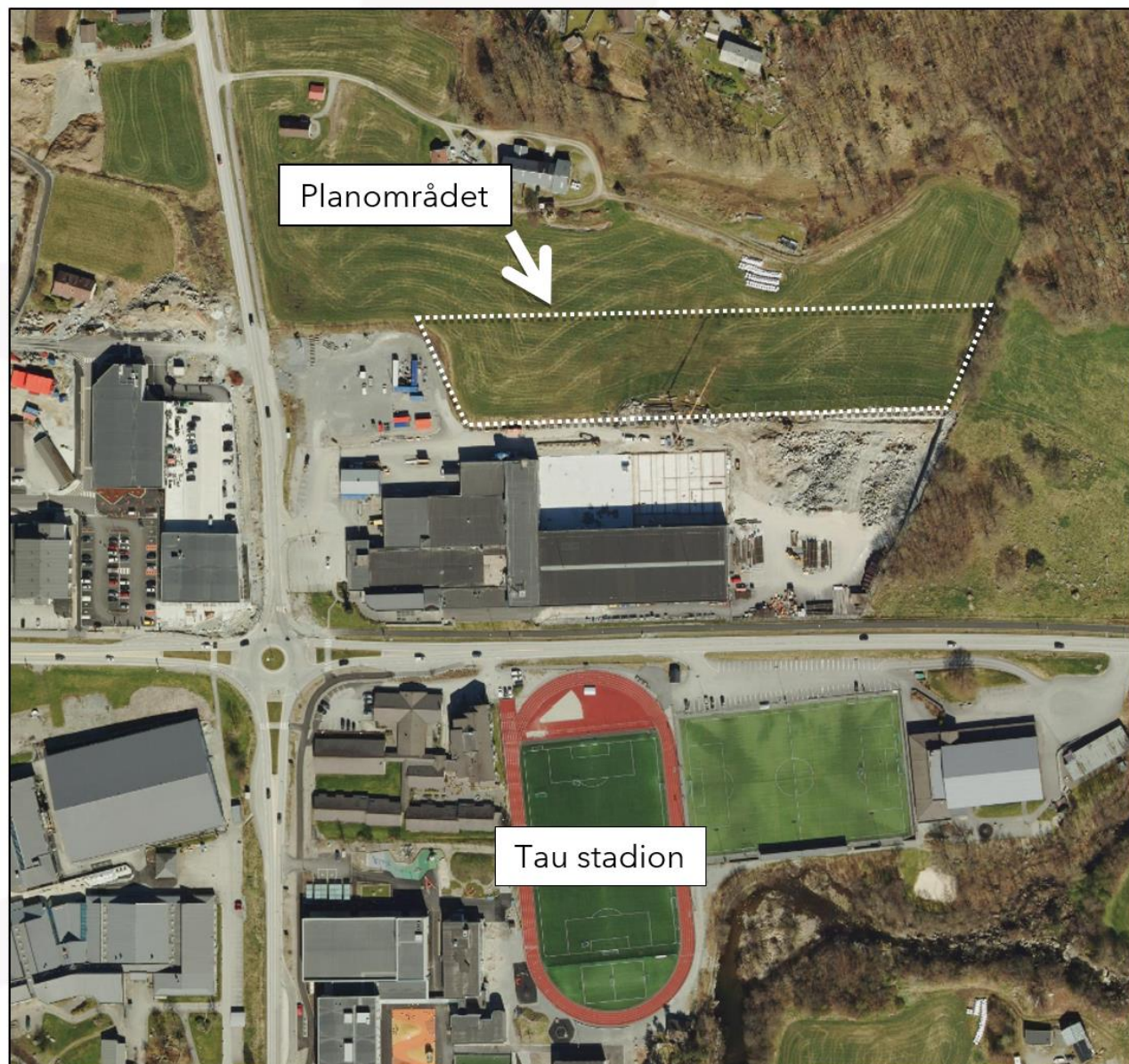
SAMMENDRAG

Det skal utarbeides detaljplan for Comrod næringsområde ved Tau i Strand kommune. Målet med planen er å tilrettelegge for utviding av Comrod sine eksisterende produksjonslokaler på Tau. Dette notatet oppsummerer hvilken verdi området har med hensyn til naturmangfold, og hvilke hensyn som bør tas. Det er gjennomført befaringsplanområdet og omkringliggende areal, med formål å kartlegge naturverdier. Selve planområdet inneholder ikke viktige naturtyper. Det ble registrert en eikeskog som utgjør naturtypen «gammel fattig edelløvskog» nordøst for planområdet. I skogen ble det registrert 2 hule eiker. Skogen forventes ikke å bli påvirket av planen. I jordekanten langs østre plangrense er det en rekke med store trær. Trærne er under minstemålet for naturtypen «hule eiker», men enkelte trær er store nok til at de på sikt vil kunne utgjøre denne naturtypen, og har derfor potensiell verdi for fremtidig naturmangfold. Dersom disse trærne skal ivaretas anbefales det ikke at det utføres gravearbeid innenfor en sone på 2x treets krone. Det er registrert flere rødlistede arter i nærområdet, i hovedsak fugl. Planområdet antas å kunne være potensielt leveområde for enkelte av de rødlistede fugleartene som er tilknyttet kulturlandskapet. Planen vil medføre støy og forstyrrelse for fugl og andre arter som lever i nærområdet, men siden området allerede er preget av menneskelig aktivitet anses økningen i forstyrrelse som relativt liten.

1 Bakgrunn

Det skal utarbeides detaljplan for Comrod næringsområde ved Tau i Strand kommune (planområdet er vist i figur 1). Målet med planen er å tilrettelegge for utviding av Comrod sine eksisterende produksjonslokaler på Tau. Planprogrammet setter krav til at det skal gjennomføres en kartlegging av naturmangfold i området, og hvordan dette kan bli påvirket av tiltaket. Dette notatet gir en presentasjon av tidligere registrerte naturverdier, og funn gjort i forbindelse med kartlegging av området i september 2024 og mai 2025. Det ble gjort en utvidet kartlegging i mai 2025 fordi oppdragsgiver ønsket å få kartlagt et noe større område, samt at trær skulle kontrollmåles. Det gis også en vurdering av mulige virkninger av planen og forslag til avbøtende tiltak.

02	27.05.2025	Oppdatert med ny kontrollmåling av eiketrær	Birgit Solberg	Helen Kvåle	Marita Ballestad
01	25.11.2024	Oppdatert med beskrivelse av økosystemtjenester, vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens etter M-1941 og vurdering av NML §§ 8-12	Birgit Solberg	Helen Kvåle	Marita Ballestad
00	30.10.2024	Første utgave	Birgit Solberg	Helen Kvåle	Marita Ballestad
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV

Figur 1. Planområdet for Comrod næringspark, Tau.

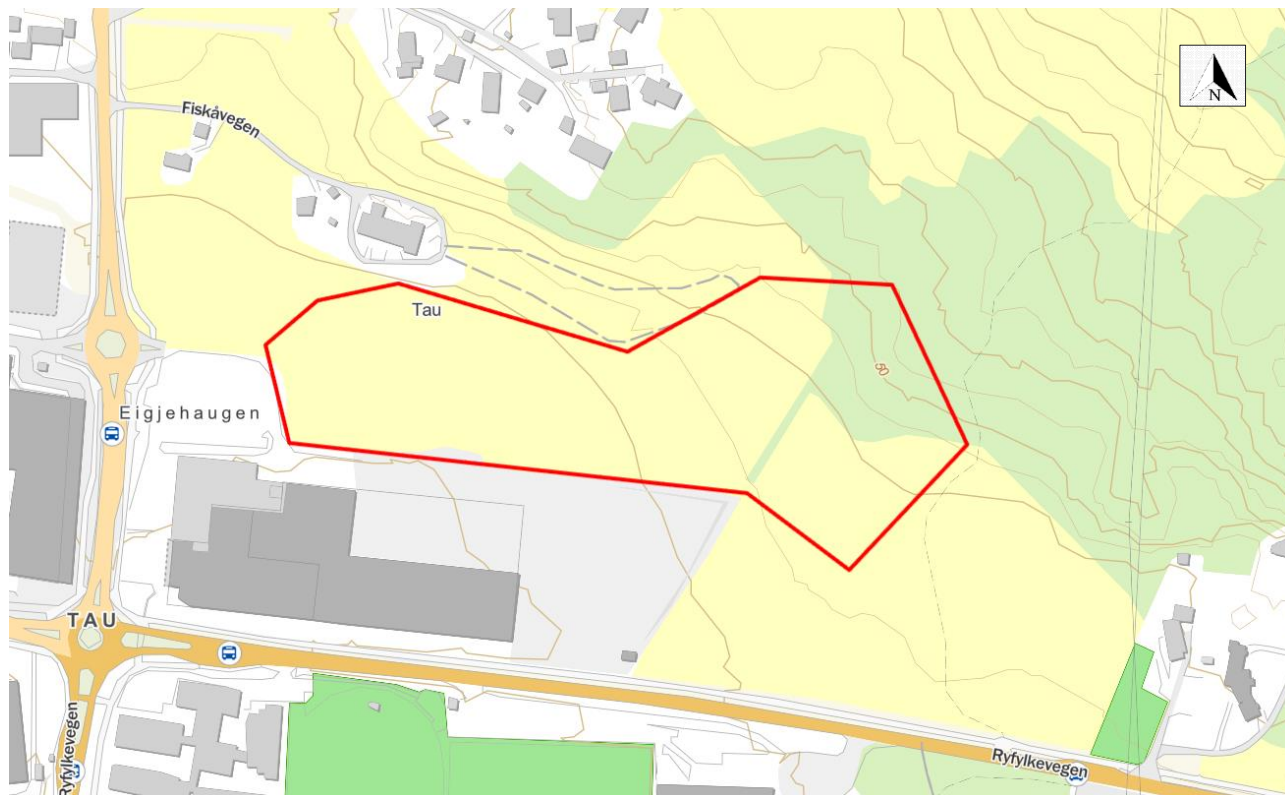
2 Metode

Datagrunnlaget består av offentlig tilgjengelig informasjon fra databaser og kartinnsyn supplert med informasjon fra kartlegging av undersøkelsesområdet. Offentlig informasjon er hentet fra de nettbaserte databasene Naturbase [1], Artskart [2], NIBIOs Kilden [3], Norge i bilder [4], og Norges geologiske undersøkelser [5] [6], hvor registreringer relatert til naturmangfold er undersøkt og vurdert. Området er kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper i Norge etter NiN2 (M2209, 2024) [7]. Det er også gjort søk etter sjeldne og truede arter iht. norsk rødliste for arter. Området ble befart 24. september 2024 av økolog Birgit Solberg. I tillegg er det gjennomført en ny kontrollmåling av eiketrær i mai 2025, siden første innmåling var gjort med en viss usikkerhet, og området som skulle kartlegges var noe utvidet. Befaringen ble gjennomført noe sent i vekstsesongen, men det var fortsatt mulig å gjenkjenne de fleste arter. Observerte naturelementer ble registrert med iPad med appene NiN-app og Field Maps.

Kartlagt område inkluderer selve planområdet, samt omkringliggende areal som kan tenkes å bli påvirket av tiltaket (influensområdet). Kartlagt område er vist i figur 2.

Plan- og influensområdet er delt inn i delområder basert på de naturverdiene som er registrert. Verdi, påvirkning og konsekvens for hvert delområde er vurdert i henhold til metodikk beskrevet i Miljødirektoratets håndbok for konsekvensutredning av klima og miljø (M-1941) [8].

Figur 2. Undersøkellesområdet er vist med rød linje.

3 Områdebeskrivelse

Selve planområdet består av fulldyrket jord i aktiv bruk til gressproduksjon (figur 3). Omkringliggende arealer består av næringsbygg/parkering i sør og vest, innmarksbeiter i nord og øst, og skog mot nordøst. Langs kanten av planområdet mot øst er det et smalt belte med trær.

Berggrunnen er registrert som kalkfattig og består av granodiorittisk gneis [5]. Løsmassene er registrert som morenemateriale [6]. Det er ikke forventet å finne spesielt kalkkrevende arter i området.

Naturgeografisk ligger området i boreonemoral bioklimatisk sone og svakt/klart oseanisk seksjon [9]. Lokalklimaet har milde vintre og varme somre, og har et meget godt mikroklima for plantevekst og varmekjære arter.

Figur 3. Planområdet sett fra øst. Foto: Multiconsult.

3.1 Naturtyper

Tidligere registreringer

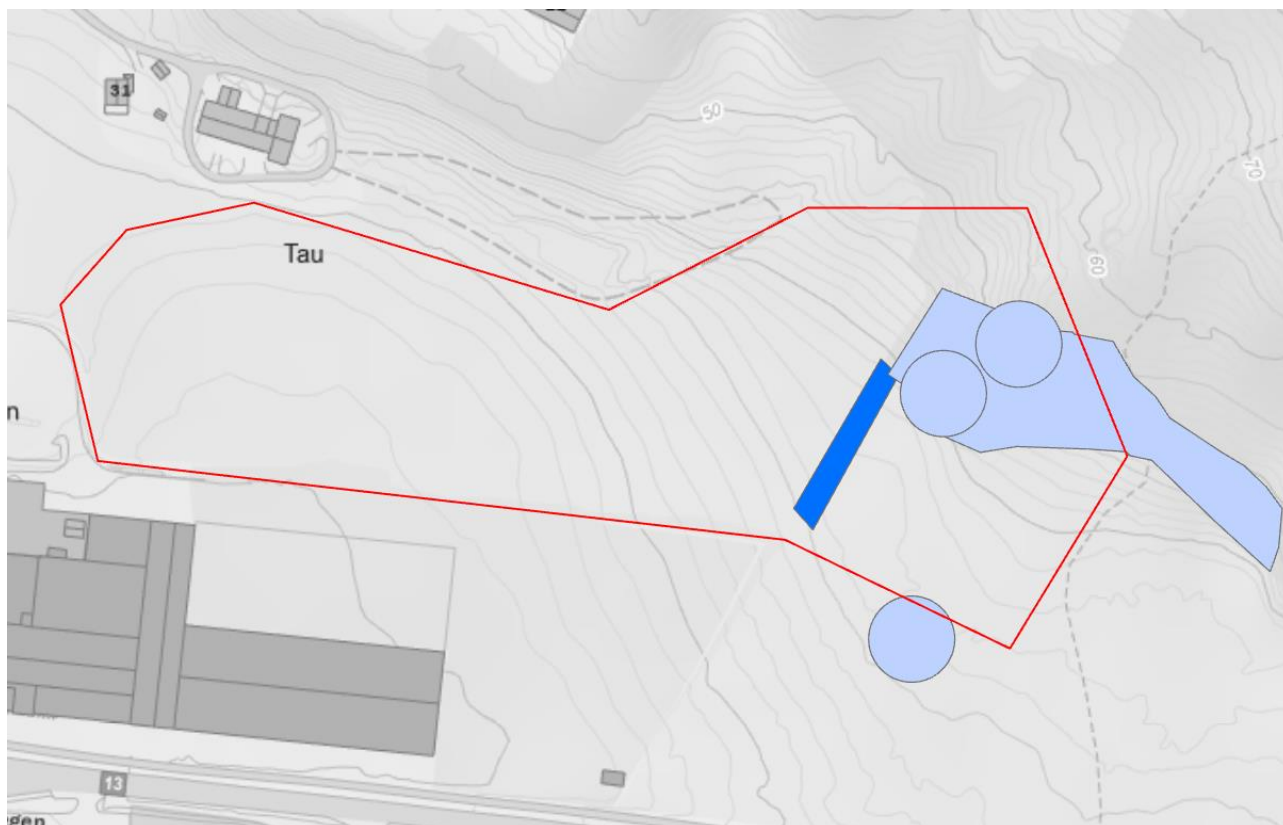
Plan- og influensområdet ble i 2019 kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks for NiN2, uten at det ble gjort funn av naturtyper [1]. Rett nord for plan- og influensområdet er det registrert flere naturtypelokaliteter med hagemark, semi-naturlig eng, og hule eiker (se figur 4). Disse forventes ikke å bli berørt av tiltak i denne planen. Det er tidligere registrert en naturtype etter DN-håndbok 13 delvis innenfor planområdet. Lokaliteten er registrert i 2006 som rik edelløvskog med A-verdi (svært viktig), og består av eikehage/beitemark i nedre del, og rik edelløvskog i øvre del. Avgrensning av lokaliteten er noe upresis, siden deler som strekker seg inn i planområdet består av dyrket mark.

Figur 4. Tidligere registreringer av naturtyper nær og innenfor undersøkelsesområdet. Naturtyper kartlagt etter NiN2 i 2019 er vist med lilla skravur, mens naturtyper kartlagt etter DN-13 er vist med grønn skravur. Kart hentet fra Naturbase [1].

Registreringer ved befaring

Det ble kartlagt en lokalitet med gammel fattig edelløvskog og 2 hule eiker innenfor undersøkelsesområdet, som vist i figur 5. Registreringer gjort i forbindelse med denne kartleggingen går foran tidligere registreringer etter Miljødirektoratets instruks for kartlegging av naturtyper etter NiN og DN-håndbok 13 [7] [10].

Figur 5. Naturtyper kartlagt i forbindelse med befaring i 2024 og 2025 er vist i lyseblått. Mørkeblått felt markerer rekke med store trær langs jordekanten.

Det ble registrert en naturtype i skogen mot nord-østlig del av planområdet. Skogen utgjør naturtypen «gammel fattig edelløvskog» som er en naturtype med sentral økosystemfunksjon. Lokaliteten er en åpen eikeskog som beites aktivt av sau (se figur 6). Feltsjiktet er grasdominert, men det ble også funnet legeveronika, skogfiol, gjøkesyre, revebjelle, vivendel og kystmaure. Skogen har middels høy tetthet av store trær (3-4 per daa), som gir utslag i moderat naturmangfold. Det ble ikke funnet rødlistearter ifm. befaring, og ingen er kjent fra før. Lokaliteten er liten (<5000 daa) og mangler dødved, hule trær og trær med neverlav, hengelav, brannspor, eller sprekkbark. Skogen er uten gran, fremmedarter eller slitasje fra kjøretøy. Dette gir utslag i god tilstand. Naturtypen har høy lokalitetskvalitet.

Figur 6. Beitskog som utgjør naturtypen «gammel fattig edelløvskog». Foto: Multiconsult.

Det ble registrert to hule eiketrær i beiteskogen. Ett av disse eiketrærne står under 20 m fra skogkanten, og utgjør derfor en utvalgt naturtype etter forskrift om utvalgte naturtyper. Langs jordekanten som går langs planområdet østre grense står det en rekke med store trær, der enkelte av trærne er store nok til å kunne utvikle seg til en naturtype på sikt (figur 7). Begge eikene som utgjør naturtyper er registrert med god tilstand. Det ble ikke funnet rødlistearter på noen av eikene. Ett av eiketrærne som står i beiteskogen har omkrets på 260 cm, og dette gir utslag i moderat naturmangfold. Det andre eiketreet er rett over minstemålet på 200 cm i omkrets, og får derfor lite naturmangfold. Ingen av eikene er synlig hule eller har sprekkbark.

Figur 7. Rekke med store trær langs østre grense av planområdet. Enkelte av trærne er stort nok til å kunne utvikle seg til naturtyper på sikt.

3.2 Arter av nasjonal forvaltningsinteresse, og deres funksjonsområder

Det er ingen tidligere registreringer av rødlistearter innenfor planområdet, og ingen ble funnet ifm. kartlegging i 2024. I nærområdene til planområdet (ca. 300 m omkrets) er det i Artskart registrert flere arter i kategoriene nær truet (NT), sårbar (VU), sterkt truet (EN) og kritisk truet (CR) [2]. De fleste registreringene er fugl. Det er registrert en rekke sjøfugl ved rundkjøringen vest for planområdet. Registreringene er lagt inn med lav presisjon, og planområdet vurderes ikke som spesielt relevant for disse artene. Det er også registrert gråspurv (NT) på taket av eksisterende næringsbygg like sør for planområdet. Andre arter som er registrert i nærområdet er stær (NT), grønnefink (VU), granmeis (VU), hønsehauk (VU), sandsvale (VU), tyrkerdue (NT) og gulspurv (VU). Stær, grønnefink, og gulspurv (og til dels hønsehauk og sandsvale) er arter som er tilknyttet kulturlandskapet, og planområdet inngår i potensielt leveområde for disse artene. Av de registrert artene er det kun stær som er registrert med et visst omfang innenfor hekkeperioden. De fleste registreringene av disse artene er registrert med aktivitet som ikke tilsier noen spesiell tilknytning til området (f.eks. næringssøk eller forflytning).

Det er ikke registrert prioriterte arter eller fredede arter eller andre spesielt hensynskrevende arter i eller nær planområdet.

Av ansvarsarter er det registrert gråtrost og havørn nær planområdet [1].

3.3 Økosystemtjenester

Økosystemtjenester er definert som goder, tjenester eller produkter som naturen gir menneskene. Disse økosystemtjenestene deles ofte inn i fire typer: forsyvende tjenester (som mat, trevirke, og drikkevann), regulerende tjenester (som klimaregulering, flomdemping, og pollinering), støttende tjenester (som fotosyntese, jorddannelse, nedbrytning av næringsstoffer), og kulturelle tjenester (som rekreasjon og friluftsliv).

Planområdet består av dyrkbar jord, som kan forsyne mennesker med mat eller husdyrfôr. Det er også leveområder for arter som er knyttet til kulturlandskap og jord, og bidrar slik til å opprettholde et mangfold av arter som er grunnleggende for at økosystemer skal kunne yte tjenester.

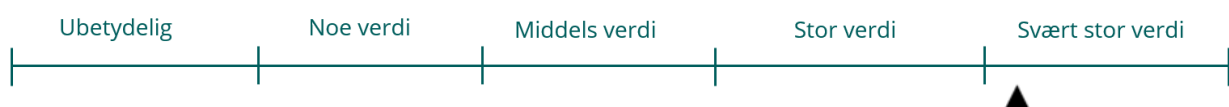
Skogen og beitemarka rundt planområdet er levested for arter. I tillegg bidrar skog med binding av karbon, og gir skygge som bidrar med temperaturregulering og motvirker tørke. Vegetasjonen i skogen og beitemarka er viktig for å motvirke erosjon, og bidrar med leveområder for pollinerende insekter. Det går en tursti gjennom beitemarka og skogen, og området benyttes til rekreasjon.

4 Inndeling i delområder og vurdering av verdi

Plan- og influensområdet deles inn i delområder i registreringskategoriene «naturtyper» og «arter og økologiske funksjonsområder».

4.1 Delområde NM1 – Gammel fattig edelløvskog med hule eiker

Delområdet følger avgrensningen til naturtypelokaliteten med gammel fattig edelløvskog og de hule eikene som er registrert i skogen. Både hule eiker og gammel fattig edelløvskog er naturtyper med sentral økosystemfunksjon. En av de registrerte eikene står under 20 m inn i produktiv skog og utgjør en utvalgt naturtype. Skogen er registrert med høy lokalitetskvalitet, mens eikene er registrert med moderat-høy lokalitetskvalitet. På grunn av at et av eiketrærne er utvalgt naturtype gis delområdet i henhold til kriterier for verdivurdering i M-1941 **stor -svært stor verdi**.

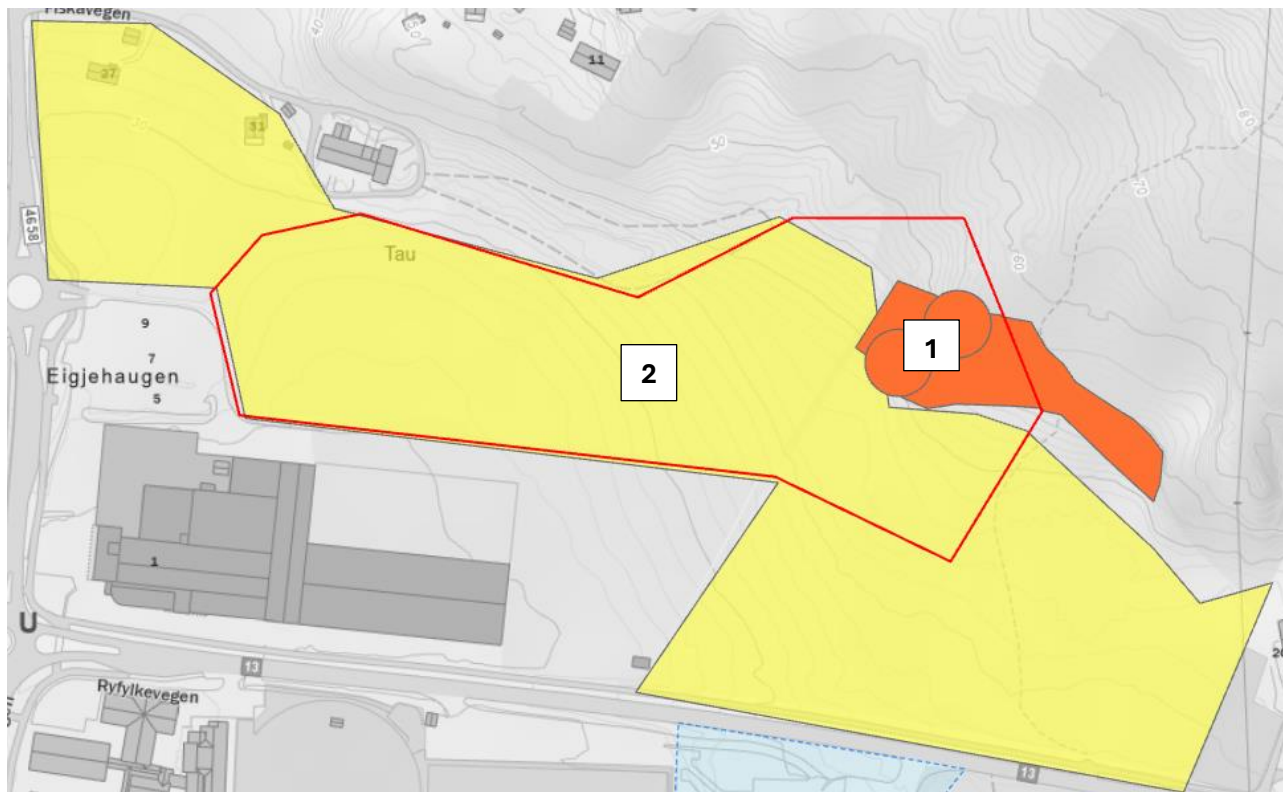
4.2 Delområde NM2 – Jorde og beitemark

Delområde 2 består av jorde og beitemark. Det ble ikke funnet rødlistede plantearter i disse områdene i forbindelse med befaring. Arealet inngår som potensiell del av leveområder for rødlistede arter som er registrert i nærområdet, og som er tilknyttet kulturmark. Det antas at stær, grønnfink, og gulspurv kan benytte området, med ingen av artene er registrert innenfor avgrensningen til planområdet, og de er kun sporadisk registrert som reproduserende i nærområdet (innenfor ca. 300 fra planområdet). Det er ikke kjent at disse artene hekker regelmessig i planområdet, eller at arealet representerer viktige funksjoner for disse artene. I delområdet inngår en rekke med store trær langs planområdets østre grense, med flere store trær. Enkelte av trærne er store nok til å på sikt kunne utvikle seg til hule eiker,

men er foreløpig under minstemålet. Arealene har verdi for vanlige arter av planter, sopp, lav insekter, og fugl. I henhold til kriterier for verdivurdering i M-1941 gis delområdet **noe verdi**.

4.3 Verdikart

Figur 8. Verdikart for delområdene. Oransje farge viser «stor verdi», mens gul farge viser «noe verdi».

5 Planlagte tiltak

Ifølge planprogrammet består tiltaket av to produksjonshaller med tilhørende administrasjons- og kontorfunksjoner, samt tilleggsfunksjoner som parkering og uteareal. Utbyggingen skal foregå i flere trinn, i takt med arealbehovene til Comrod. Areal som berøres fremgår av figur 1.

6 Virkninger og anbefaling om avbøtende tiltak

Østre kant av planområdet grenser til en rekke trær, Hvorav enkelte av trærne er store og kan utvikle seg til å bli hule eiker på sikt. Ved å unngå å hogge disse trærne kan man ivareta potensiale for fremtidige naturmangfoldverdier. For at dette skal skje må ikke trærne hogges, og de bør beskyttes ved å lage en hensynssone som er minimum 2 x treeets krone [10]. Innenfor denne radiusen bør det ikke graves, og ved graving i nærheten må trærne med sikringssone gjerdes inne. Hule eiker bør stå mest mulig åpent. Høye bygninger som kan skape skyggeeffekt eller redusere vanntilgang til røtter bør plasseres slik at de ikke kommer i konflikt med disse trærne.

Det forventes ikke at planen vil medføre negativ virkning på den registrerte lokaliteten med «gammel fattig edelløvskog».

Utbygging av planområdet vil medføre arealbeslag i potensielt leveområde for fuglearter som er tilknyttet kulturlandskapet. Økt aktivitet kan videre skape forstyrrelse for fugler og andre arter som benytter seg av nærområdet, både i anleggsfase og driftsfase. Samtidig ligger planområdet i et område som allerede er preget av menneskelig aktivitet og forstyrrelser, og økningen i mengde forstyrrelse er derfor relativt liten. Det kan vurderes om anleggsstart og eventuell vegetasjonsrydding skal legges utenom hekketiden for fugl.

6.1 Vurdering av påvirkning og konsekvens for delområder

6.1.1 Delområde NM1 – Gammel fattig edelløvskog med hule eiker

Tiltaket vil ikke medføre direkte arealinngrep naturtypene som inngår i delområdet. Det forventes heller ikke at indirekte effekter, som f.eks. skyggevirking fra bygninger, vil medføre vesentlige virkninger for skogen eller de hule eikene. Påvirkning vurderes som **ubetydelig endring**.

6.1.2 Delområde NM2 – Jorde og beitemark

Planen vil medføre direkte arealbeslag som deler opp områder og reduserer funksjoner, men funksjonen som leveområde for vanlige arter forventes å opprettholdes på arealer som ikke blir berørt av direkte arealbeslag. Påvirkning vurderes som **noe forringet**.

6.2 Samlet konsekvens

Vurdering av verdi, påvirkning og konsekvens for delområdene er sammenstilt i tabell 1. Samlet sett vurderes konsekvens som **ubetydelig konsekvens**. Det forventes ikke forringelse av viktige naturtyper eller viktige leveområder for arter. En rekke med store trær som vil kunne utvikle seg til naturtyper på sikt vil kunne bli negativt berørt som følge av inngrep i rotsonen på trærne.

Tabell 1. Verdi, påvirkning og konsekvens for delområder.

Delområde	Verdi	Påvirkning	Konsekvens
Delområde NM1	Stor verdi	Ubetydelig endring	Ubetydelig konsekvens (0)
Delområde NM2	Noe verdi	Noe forringet	Ubetydelig konsekvens (0)
Samlet vurdering			Ubetydelig konsekvens

7 Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8)

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand,

samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. (...).»

Vurderingene er basert på vitenskapelig kunnskap om naturmangfold fra offentlig tilgjengelige databaser og befaring av området. Det er gjennomført kartlegging av naturtyper i plan- og influensområdet i henhold til gjeldende metodikk. Det er lite sannsynlighet for at det er store, uoppdagede naturverdier innenfor planområdet, og kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til å vurdere hvordan naturmangfold vil bli påvirket som følge av planen.

Føre-var-prinsippet (§ 9)

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt nok til å vurdere virkninger for naturmiljø, og mulige skadevirkninger er belyst. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

Planområdet ligger i utkanten av eksisterende bebyggelse, men grenser til større ubebygde arealer med skog og landbruksjord. Utbyggingen vil føre til oppdeling av et jordbruksareal. I eksisterende planer er det åpnet for utbygging av resterende jordbruksareal øst for planområdet. Arealet innenfor selve planområdet har relativt liten verdi for naturmangfold. Så fremt det tas hensyn til registrerte naturverdier vil ikke utbyggingen medføre tap av viktig naturmangfold. Siden planområdet ligger i forlengelsen av eksisterende bebyggelse er arealene allerede påvirket av støy og forstyrrelser fra omgivelsene, og økningen i forstyrrelse som følge av planen antas å være begrenset. Nedbyggingen forventes ikke å medføre økt barriereeffekt i landskapet, eller føre til oppstyking av sammenhengende natur. Planen forventes ikke å øke den samlede belastningen på økosystemene i og nær planområdet i vesentlig grad.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11)

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»

Det er foreslått avbøtende tiltak som vil begrense skade på naturmangfoldet. Tiltakene vurderes ikke som urimelige ut fra tiltakets og skadens karakter, og kostnader som følger av tiltakene skal dekkes av tiltakshaver.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12)

«For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.»

Det forutsettes at det benyttes driftsmetoder og teknikker ved utbyggingen som gir minst mulig skade på omkringliggende naturverdier.

8 Referanser

- [1] Miljødirektoratet, «Naturbase,» [Internett]. Available: <https://geocortex01.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>.
- [2] Artsdatabanken, «Artskart,» 2024. [Internett].
- [3] «NIBIOs Kilden,» 2024. [Internett]. Available: kilden.nibio.no.
- [4] «Norge i bilder,» 2024. [Internett]. Available: <https://norgeibilder.no/>.
- [5] NGU, «Berggrunn - Nasjonal berggrunnsdatabase,» 2024. [Internett]. Available: https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/.
- [6] NGU, «Løsmasser - Nasjonal løsmassedatabase,» 2024. [Internett]. Available: https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/.
- [7] Miljødirektoratet, «Kartlegingsinstruks. Kartlegging av terrestriske naturtyper etter NiN2,» M-2209/2014, 2024.
- [8] Miljødirektoratet, «Konsekvensutredning av klima og miljø,» Veileder M-1941, 2023.
- [9] Miljødirektoratet, «NiN-Web,» [Internett]. Available: https://geocortex02.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/index.html?viewer=NiNWeb_2020.NiN-Web#.
- [10] Oslo kommune bymiljøetaten, «Beskyttelse av trær. Normer og krav for rigg, arbeid og arrangementer i parker og friområder,» 2024.